

Vyjádření k doporučením, uvedeným ve zprávě o průběhu systematické návštěvy zaměstnanců Kanceláře veřejného ochránce práv ve Věznici Karviná ve dnech 20. – 22.10.2015.

1.1. Vytvořit vhodné podmínky pro důstojnou konzumaci stravy.

Ad. 1.1. V každé ložnici počet židlí odpovídá počtu odsouzených, každá ložnice má k dispozici stůl. Vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o specializované oddělení pro trvale pracovně nezařaditelné odsouzené a proto není možné využití patrových postelí, další stůl není možné v ložnici umístit. Jedná se o oddělení ložnicového typu a tudíž odsouzení mohou dle vlastního uvážení konzumovat stravu v kulturních místnostech. Odsouzení této možnosti běžně využívají, tvrzení, že je to zakazováno dozorci, se nezakládá na pravdě. Činnost v rámci oddělení je monitorována kamerovým systémem, takže je možné doložit, že se odsouzení zcela volně pohybují po oddělení i v době konzumace stravy.

1.2. Přizpůsobit vybavení kuchyňky osobám na invalidním vozíku.

Ad. 1.2. Ve dnech 28.2.2013 a 27.2.2015 byly na GR VS ČR odeslány investiční záměry na stavební úpravy oddělení SONO C, ve kterých je počítáno s rozšířením zárubní dveří, navýšením počtu WC a dalšími úpravami, které by přispěli ke zlepšení podmínek pro trvale pracovně nezařaditelné odsouzené.

1.3. Navýšit počet židlí na kulturních místnostech.

Ad. 1.3. Ve třech ložnicích SONO C mají odsouzení možnost užívat vlastní TV přijímač. Jedná se převážně o odsouzené, kteří mají vážnější zdravotní problémy a do kulturních místností chodí zcela výjimečně. Počet židlí v KM odpovídá požadavkům a počtu odsouzených, kteří se v nich zdržují. Větší počet židlí v KM a kuřárně by ohrožoval odsouzené se zhoršenou mobilitou, kteří potřebují k pohybu s berlemi dostatek prostoru. Příslušní zaměstnanci dostali za úkol znovu tuto záležitost posoudit a připravit návrh na doplnění SONO C potřebným nábytkem.

1.4. Opravy vybavení provádět promptně.

Ad. 1.4. Ve Věznici Karviná je zavedena elektronická „Kniha oprav“, ze které je možné zjistit jaká doba uplyne od nahlášení poruchy do jejího odstranění. V daném případě se zřejmě jednalo o pochybení některého ze zaměstnanců oddělení výkonu trestu, kteří závadu nenahlásili stanoveným způsobem. Je nutno také přihlédnout k faktu, že ve Věznici Karviná je pouze 1 systemizované místo „údržbáře“, který má k dispozici 2 odsouzené. Tito odsouzení nemají vzhledem k profilaci věznice možnost volně se pohybovat po věznici a nahlášené závady odstraňovat samostatně. Opravy vybavení budou prováděny v co nejkratších termínech.

1.5. Vyhodnotit účet izolační cely a zvážit její vybavení měkkou povrchovou úpravou

Ad. 1.5. Zvláštní cela krizového oddělení je využívána zcela výjimečně. V roce 2014 v 5-ti případech, v roce 2015 tato cela dosud využita nebyla. Pokud je odsouzený agresivní

a ničí zařízení cely, je ze zkušeností je prokázáno, že první věc, kterou poškodí nebo zničí, je měkká povrchová úprava stěn. Ve zdejší věznici došlo v minulosti pouze k jedinému případu, kdy se odsouzený v cele choval značně agresivně a zničil část vybavení antivandal. Nikdy k žádnému zranění odsouzeného nedošlo.

1.6. Všechny prostor, kde se provádí důkladné osobní prohlídky, ohraničit závěsy.

Ad. 1.6. S ohledem na počty dozorců se v pracovní dny provádí osobní prohlídky odsouzených jednotlivě, po návštěvách maximálně u dvou odsouzených a v tom případě se přidává na podlahu druhý rošt. V době osobních prohlídek nemá do těchto prostor nikdo přístup, protože jeden dozorce zajišťuje vstup zvenčí a otevírá celové dveře na znamení dozorce, který prohlídku provedl.

1.7. Materiální vybavení místnosti pro důkladné osobní prohlídky uvést do souladu s NGR č. 23/2014.

Ad. 1.7. Místnost bude doplněna závěsem, který zcela ohraničí prostor v případě, že zde budou prováděny prohlídky více odsouzených a bude přidán věšák na pověšení oblečení.

1.8. Na vycházkovém dvoře zřídit více přístřešků proti dešti.

Ad. 1.8. V případě, že budou přístřešky vybudovány na sportovním vycházkovém dvoře, bude zcela popřen význam tohoto prostoru. Z bezpečnostního hlediska a s ohledem na „velikost“ dvora není možné sportovat tam, kde hrozí, že po úderu míčem do přístřešku dojde k jeho poškození a zranění osob v jeho blízkosti.

2.1. Toalety na SONO C upravit tak, aby je odsouzení na invalidním vozíku mohli využít.

2.2. Zvýšit počet toalet na SONO C.

Ad. 2.1, Ad. 2.2. - totožné s odpovědí v bodě 1.2.

2.3. Dbát o čistotu všech prostor věznice.

Ad. 2.3. Věznice Karviná byla vždy v minulosti hodnocena v oblasti pořádku velmi dobře. Vzhledem ke složení odsouzených a mentální úrovni některých jedinců, je volný přístup odsouzených k čisticím prostředkům nemyslitelný. V kulturní místnosti oddělení SONO C je k dispozici uzamykatelná skříňka, kde jsou uloženy čisticí prostředky k úklidu společných prostor. Prostředky, jako „Savo“ popř. jiná dezinfekce jsou vydávány ve stanoveném dávkování pouze vychovatelem určeným odsouzeným, kteří provádí úklid. Skříňka i množství vydaných prostředků je s ohledem na možné zneužití odsouzenými průběžně kontrolováno. Vzhledem ke skutečnosti, že jsou zde umístěni odsouzení trpící enurézou resp. enkoprézou, běžné čisticí prostředky dle potřeby přiděluje v době nepřítomnosti vychovatele určený odsouzený, který jako jediný z odsouzených má od skříňky klíč.

2.4. Kontrolovat nakládání s čisticími prostředky ze strany odsouzených.

Ad. 2.4. Stejná praxe jako na SONO C je i v ostatních odděleních a ubytovnách.

2.5. Poskytovat odsouzeným minimálně 2 ks toaletního papíru na měsíc.

Ad. 2.5. Poskytování toaletního papíru a mýdla je v souladu s NGR č. 6/2012. Každý odsouzený dostává 1x měsíčně 1 ks toaletního papíru a 1 mýdlo. V případě, že odsouzenému toaletní papír nevystačí, vychovatel mu poskytne další. Tato praxe je vyhovující, protože mnozí odsouzení si ve vězeňské prodejně kupují kvalitnější toaletní papír i mýdlo a s hygienickými prostředky věznice mají tendenci „kšeftovat“.

2.6. Zbavit povinnosti úklidu odsouzeného, který toho není v určitém rozsahu objektivně schopen.

Ad. 2.6. Dle stanoviska vychovatele si doposud žádný z odsouzených nestěžoval, že není schopen vykonávat úklid. Zbavení povinnosti uklízet jsou odsouzení imobilní popř. jedinci se závažnými zdravotními problémy, kdy nezvládají základní sebeobslužné činnosti. Zkušenosti vychovatelů jsou však spíše opačné, kdy i nemocní odsouzení se domáhají možnosti provádět úklidové práce. Vychovatelé vždy respektují názor lékaře, který rozhoduje o možných úlevách.

2.7. Ukončit praxi, kdy rozpis služeb na úklid vytváří některý z odsouzených.

Ad. 2.7. Odsouzené k úklidu společných prostor ubytovny vybírá vždy vychovatel, dle zdravotního stavu odsouzených a s přihlédnutím k jejich vlastnímu zájmu. Žádný odsouzený, tzv. „barákový“ není ve věznici určen. Pokud měl konkrétní odsouzený pocit, že mu jiný odsouzený něco neoprávněně nařizuje, měl se obrátit na vychovatele nebo jiného odpovědného zaměstnance. Vychovatelé na aktivech s odsouzenými tuto problematiku projednají.

3.1. Zvýšit úsilí o obsazení místa stálého lékaře.

Ad. 3.1. Kroky personálního oddělení k obsazení pracovního místa lékaře – vedoucího lékaře zdravotního střediska od 16.06.2014:

- nabídka uveřejněna na stránkách ministerstva práce a sociálních věcí od měsíce června 2014
- nabídka uveřejněna také na Slovensku a Polsku na stránkách MPSV
- nabídka poslána více než 300 lékařům v ČR elektronickou cestou, někteří osloveni opakovaně
- telefonicky přímo osloveno cca 100 lékařů v ČR
- nabídka poslána více než 100 lékařům v SR elektronickou cestou, někteří osloveni opakovaně
- o spolupráci byl požádán ředitel VV Žilina. Zájem projevil 1 lékař, který nakonec nabídku nepřijal (z důvodu výhodnější nabídky stávajícího zaměstnavatele)
- průběžně sledována inzerce v časopise Tempus Medicorum, oslovování i lékaři z celé republiky (lékaři většinou na e-mailu nereagovali). Sledovány byly nejen inzeráty, kdy lékař hledá uplatnění, ale také inzeráty, kdy lékaři prodávají své soukromé praxe – většinou bez odezvy, ti kteří reagovali, neprojevili zájem)

- oslovení lékařů ze zahraničí (Ukrajina a Mosambik), kteří byli odborem ZS GR VS ČR dříve zamítnuti
- komunikace s Českou lékařskou komorou
- zaslány nabídky lékařům v NsP Karviná, Havířov, Orlová, nemocnice ve Frýdku-Místku, lékařům Zdravotního ústavu v Ostravě, KHS Moravskoslezského kraje, dále lékařům na Hornické poliklinice Ostrava, ve Fakultní nemocnici Ostrava, Městské nemocnici v Ostravě, Polikliniky Český Těšín (cca 100 lékařů)
- zaslány nabídky lékařům přes ředitele nemocnic na Slovensko
- vložen inzerát na webové stránky euromedicine.eu
- nabídka vložena na webové stránky Univerzity Palackého v Olomouci
- oslovena studijní oddělení všech lékařských fakult v ČR s žádostí o uveřejnění nabídky pro studenty lékařských fakult – studijní oddělení reagovala a nabídky byly uveřejněny
- oslovena studijní oddělení všech lékařských fakult v SR s žádostí o uveřejnění nabídky pro studenty lékařských fakult
- osloveno studijní oddělení lékařské fakulty v Polsku (Krakow) s žádostí o uveřejnění nabídky pro studenty lékařských fakult
- e-mailovou cestou zaslána nabídka lékařům na Slovensku v ordinacích praktických lékařů (cca 50 lékařů)
- v současné době jednáno s MUDr. [REDAKCE], který se dostavil do věznice na osobní setkání, prohlídku zdravotnického střediska a byly mu poskytnuty základní informace. V současné době pokračuje přijímací řízení (pohovor s psychologem dohodnut na 22.05.2015, následovat bude zdravotní vyšetření a žádost na GR – schválení před přijetím do pracovního poměru). Lékař by mohl být přijat k 01.07.2015.

Domnívám se, že problém přijetí lékaře není v malé snaze věznice toto řešit, ale v negativním postoji lékařů, kteří nemají zájem „investovat“ své vzdělání a zkušenosti do jedinců, kteří se začali o své zdraví mnohdy starat teprve po nástupu do výkonu trestu, domáhají se nadstandardních výhod a úlev, píší stížnosti a zneužívají lékařskou péči. Ve Věznici Karviná je umístěno 175 odsouzených, přičemž týdně se jich do ordinace hlásí 100 – 120, z toho někteří až 4x.

3.2. Poskytovat potřebnou lékařskou péči bez ohledu na finanční situaci odsouzeného.

Ad 3.2. Odsouzeným je poskytována odpovídající lékařská péči v souladu s interními předpisy. Doplatky za léky jsou odsouzeným hrazeny pouze u nezbytně potřebných léků. O úhradě a nezbytnosti vydání konkrétního léku, množství a způsobu jeho vydávání rozhodne vždy lékař. Odsouzení by si nejraději ordinovali léky dle vlastních představ. Vůči zdravotnickému personálu jsou arogantní, vyhrožují a zastrašují podáváním stížnostmi. Vzniklé dluhy odsouzených jsou předány formou dlužních úpisů na ekonomické oddělení. Ve věznici se téměř nevydávají návykové léky, které jsou odsouzenými nejvíce žádané.

3.3. Zajistit odsouzeným rehabilitaci, pakliže to jejich zdravotní stav vyžaduje.

Ad. 3.3. Pokud zdravotní stav odsouzeného vyžaduje rehabilitaci, která je indikována lékařem, jsou odsouzení eskortováni do vězeňské nemocnice VS ČR ve VV Brno na rehabilitační oddělení. Podmínkou je souhlas odsouzeného. Opakovaně došlo k případu, že odsouzený rehabilitaci odmítl a podepsal negativní reverz. V civilních zdravotnických zařízeních odsouzeným rehabilitace nezajišťujeme.

3.4. Umožnit odsouzeným využívat výtah, pakliže jim zdravotní potíže významně ztěžují nebo znemožňují pohyb.

Ad. 3.4. Povolení využívat výtah vydává pouze lékař na základě zhodnocení zdravotního stavu odsouzeného. Toto je částečně v rozporu s bodem 3.3., kdy se na jedné straně odsouzení domáhají rehabilitace a pokud jim je lékařem doporučena rehabilitace formou chůze po schodech, toto odmítají a domáhají se jízdy výtahem.

3.5. Zajistit, aby byl dozorce při poskytování zdravotních služeb odsouzeným mimo doslech, a pokud si lékař nepřeje něco jiného, i mimo dohled.

Ad. 3.5. Do věznice dochází lékaři na základě „Dohody o provedení pracovní činnosti“. Vzhledem ke složení odsouzených ve zdejší věznici (doživotní, pachatelé velmi závažné trestné činnosti, psychiatři pacienti), lékaři vyžadují z obav o svoji bezpečnost vždy přítomnost dozorce na dohled ve vedlejší ordinaci za prosklenými dveřmi. V současnosti je generálním ředitelstvím řešen způsob sledování dění v ordinaci pomocí kamerového systému.

3.6. Využívat služeb tlumočnicka ve formě, která odstraní pochybnosti o udělení svobodného a informovaného souhlasu pacienta.

Ad. 3.6. Nikdo ze zdravotního personálu neuvedl nutnost přítomnosti tlumočnicka v ordinaci lékaře. Ve věznici vykonávají trest odnětí svobody 4 odsouzení cizinci (Ukrajina, Rusko, Uzbekistán, Kosovo). Všichni tito odsouzení mluví a rozumí česky a nikdy nepoukazovali na problémy v komunikaci se zdravotnickým personálem.

3.7. Zajistit dostatečné proškolení odsouzeným, kteří pečují o jiné odsouzené.

Ad. 3.7. Ve věznici jsou zřízena 3 pracovní místa pečovatel. Vybraní odsouzení pečují o nemocné odsouzené ze zvýšené ostrahy, kteří jsou umístěni v oddělení pro imobilní. Proškolení, kontrolu a činnost pečovatelů zajišťuje především vrchní všeobecná sestra, která je s pečovateli v kontaktu zpravidla každý pracovní den.

3.8. „Pečující“ odsouzené odměňovat z prostředků věznice.

Ad. 3.8. Výše uvedení pečovatelé pobírají pracovní odměnu. Zcela výjimečně, v případě že některý zejména z řad starších odsouzených již není schopen sebeobslužných činností, je vybrán na základě dobrovolnosti odsouzený, který mu pomáhá při některých jednoduchých činnostech (např. uvaření čaje, asistence při oblékání, stlání postele apod.). Takový odsouzený to má uvedeno v programu zacházení a je hodnocen a odměňován vychovatelem či jiným

odborným zaměstnancem z prostředků věznice v souladu se zásadami kázeňského odměňování.

V případě, že se odsouzení dohodnou mezi sebou bez vědomí a souhlasu vychovatele, dochází k případům jakési nepsané vzájemné výpomoci, která může vyvolat dojem využívání či zneužívání. Záležitost odsouzeného [REDAKCE] a odsouzeného [REDAKCE] jsem nechal prošetřit příslušníky oddělení prevence a stížností. Bylo zjištěno, že odsouzený [REDAKCE] se o odsouzeného [REDAKCE] staral dobrovolně na základě jejich vzájemné domluvy. Po čase bylo vychovatelem zjištěno, že odsouzený [REDAKCE] konzumuje potraviny z nákupů odsouzeného [REDAKCE] a značně zveličuje pomoc, kterou spoluodsouzenému poskytuje. Záznam z VISu, který provedla vychovatelka Mgr. [REDAKCE]: „Odsouzený i přes upozornění vychovatelů a dozorců neustále zneužívá zdravotního stavu a mentální úroveň odsouzeného [REDAKCE] krade mu téměř celý sortiment z jeho nákupů, záměrně znečišťuje jeho ústavní věci, aby posléze mohl na sebe upozorňovat, jak moc se o něj stará. Vzhledem k tomu, že i ostatní odsouzení začali poukazovat na tyto praktiky, odsouzený bude přemístěn na jinou ložnici.“ Udělení kázeňské odměny je vzhledem k zjištěným skutečnostem a negativním zápisům ve VISu nebude realizováno.

4.1. „Dělení“ návštěv umožnit odsouzenému jako volbu, nikoliv jako povinnost.

Ad. 4.1. Každý odsouzený má v průběhu kalendářního měsíce možnost využít dvou termínů návštěv. Pokud si zvolí 2 návštěvy v délce 1,5 hodiny nebo 1 návštěvu v délce 3 hodiny, je jeho věcí. Pokud si po dohodě s vychovatelem zajistí návštěvy v dostatečném předstihu, budou provedeny tak, jak si zvolí. Pokud však odsouzený těsně před návštěvami změní svůj názor, začne se domáhat jiného termínu návštěvy, s ohledem na kapacitu návštěvní místnosti taková návštěva proběhne dle možností v termínu a čase určeném věznicí.

4.2. Umožnit odsouzenému přijímat návštěvy blízkých osob bez ohledu na rodinný status.

Ad. 4.2. V minulosti se do věznice snažili docházet různí „bratřenci a synovci“, které si odsouzení zlegalizovali v jiných věznicích, přičemž se jednalo o kamarády z vězeňského prostředí nebo spolupachatele trestné činnosti. Byl vydán pokyn ŘV, který upravuje pravidla pro povolení vstupu osob do věznice. Mimo jiné jsou odsouzení povinni doložit, že se jedná o rodinné příslušníky. S ohledem na profilaci a bezpečnost věznice bude takový postup uplatňován i v budoucnu.

4.3. Dodržovat zákonnou délku návštěv.

Ad. 4.3. Za několik posledních let došlo jen v jednom případě ke zkrácení délky návštěvy zaviněním věznice o 10 minut. Odsouzený si v této věci podal stížnost, která byla vyhodnocena jako částečně důvodná a návštěva mu byla nahrazena. Pokud dojde ke zpoždění začátku návštěv ze strany věznice nebo se rodinní příslušníci dostaví později a o svém zpoždění věznicí informují, je návštěva vždy provedena v naplánovaném rozsahu. O každé návštěvě vedoucí návštěv provede zápis, kde jsou všechny podrobnosti, včetně zpoždění, nahrazení a předčasných odchodů z návštěv zaznamenány.

4.4. Umožnit co nejběžnější způsob kontaktu odsouzeného s dětmi.

Ad. 4.4. Kontakt s dětmi je umožněn standardním způsobem. Děti mají v návštěvní místnosti dětský koutek, kde se mohou zabavit. Malé děti může mít odsouzený u sebe, což lze doložit z kamerových záznamů. Tvzení odsouzených, že se s dětmi mohou pouze přivítat a rozloučit, je lživé. Na dokreslení je nutno uvést, že právě děti měly v minulosti odsouzeným „sloužit“ jako nedobrovolní přenašeči nepovolených věcí (viz. nález většího množství nepovolených léků ukrytý mezi hračkami v dětském koutku).

4.5. Ukončit plošnou praxi bezkontaktních návštěv u odsouzených umístěných na OZSTZ a na OVKT.

Ad. 4.5. U odsouzených umístěných v OZSTZ je postupováno v souladu s NGR 66/2013, v ostatních odůvodněných případech o provedení návštěvy v místnosti s přepážkou rozhoduje bezpečnostní komise ředitele věznice.

4.6. Důsledně poučovat odsouzené o možnosti odeslat úřední korespondenci na náklady věznice.

Ad. 4.6. Každý odsouzený je s možností odeslat úřední korespondenci na náklady věznice seznamován v době pobytu v nástupním oddělení. Odsouzení svá práva velmi dobře znají, někdy však mají problém pochopit, co lze považovat za „úřední korespondenci“.

4.7. Nebrání-li tomu bezpečnostní důvodu, pak umožnit odsouzenému návštěvu s dětmi v místnosti pro návštěvy bez zrakové a sluchové kontroly.

Ad. 4.7. Ve věznici je pouze 1 místnost o velikosti cca 9 m², kde se návštěvy bez zrakové a sluchové kontroly provádí v souladu se zákonem č. 169/1999 Sb. Pokud si odsouzený vytvoří svým řádným přístupem k plnění svých povinností potřebné podmínky, jsou mu takové návštěvy povolovány. Z praxe jsou však známy spíše případy, kdy se děti, přestože na navštívence byly napsány, na takovou návštěvu spíše nedostavují.

4.8. Umožnit odsouzenému přijímat hygienické potřeby rovněž v režimu balíčku na základě § 24 odst. 3 zákona.

Ad. 4.8. Režim balíčků upravuje zákon č. 169/1999 Sb. Hygienické potřeby mohou odsouzení přijmout v balíčku s potravinami a věcmi osobní potřeby do hmotnosti 5 kg. Jedenkrát za 6 měsíců. Hygienické balíčky je možno zasílat obviněným. K případné realizaci programu zacházení, pro vzdělávání nebo zájmovou činnost nezbytné hygienické potřeby dodá věznice.

5.1. Aktualizovat v knihovně právní předpisy.

Ad. 5.1. Právní předpisy budou aktualizovány do 29.5.2015.

Přesto, že v doporučení nebyla uvedena záležitost ve věci náhrady škod odsouzenými, v textu se tato připomínka objevila. Odsouzeným z dozoru, kteří jsou pracovně zařazení, je v souladu s programem SARPO speciálním pedagogem nabídnut program zacházení, kde jedním z cílů je např. „začít poškozeným splácet způsobenou škodu“. Pokud si odsouzený takový program

zacházení dobrovolně zvolí, je jeho věcí v jaké části a kdy začne tento cíl plnit. Nikdo odsouzené do ničeho nenutí. Tvrzení, že „musí platit“ se nezakládá na pravdě. Program zacházení je vyhodnocován ve stanovených termínech a pokud odsouzený neprokáže snahu tuto problematiku řešit, objeví se to v jeho hodnocení. Mám za to, že pro soud má při rozhodování větší váhu informace, že odsouzený má snahu řešit problémy, které způsobil, než informace, že odsouzený měsíc uklízel. Věznice postupuje v souladu s příslušnými interními předpisy.

5.2. Kázeňsky odměňovat odsouzené, kteří vykonávají úklid většího rozsahu.

Ad. 5.2. Odsouzení jsou odměňováni na základě posouzení vychovatele, nikoliv na základě vlastního přání. Věznice se snaží vytvářet takové možnosti, aby se uplatnil co největší počet odsouzených. Jsou vytvořeny skupiny odsouzených, které se podílejí na estetizaci věznice, vynášení odpadků z ubytoven, třídění odpadu, vychovatelé se snaží rozdělit prostory k úklidu poměrně malých oddělení mezi více odsouzených a tyto střídají, nicméně odsouzení nejsou schopni pochopit, že je velký počet odsouzených na poměrně malé prostory a odměna není nároková. Opakovaně bylo odsouzeným i na aktivech s ŘV vysvětleno, že úklid není jediná oblast jejich činnosti a snažení, za kterou lze odměnu získat.

5.3. Při udělování kázeňských odměn zohledňovat toliko zásluhy odsouzeného, nikoli náročnost administrativního postupu při jejím udělení, či další obdobné faktory.

Ad. 5.3. V období, kdy vyšlo NGR č. 70/2013 o kázeňském řízení u obviněných, odsouzených a chovanců (účinnost od 1.1.2014), došlo ve všech věznicích k dočasnému snížení počtu kázeňských odměn i trestů. Jednalo se pouze o přechodné období. V současnosti je tato oblast řešena standardně, tj. s ohledem na zásluhy odsouzeného.

5.4. Aplikovat přiměřeně odlišná kritéria pro kázeňské odměňování trvale pracovní nezařaditelných odsouzených, zvláště těch se zdravotním postižením.

Ad. 5.4. Odsouzení ve specializovaných odděleních mají možnost realizovat se v rámci zájmové či vzdělávací činnosti, mohou sami organizovat či vézt ve spolupráci s vychovatelem nějaký fyzicky nenáročný kroužek, několik mentálně retardovaných odsouzených přišívá knoflíky a opravuje matrace, jiní spolupracují s kaplanem apod. Je to pouze věc zájmu a snahy konkrétního jedince. Složení odsouzených ve zdejší věznici je natolik specifické, že vymyslet aktivitu, která by vyhovovala většímu počtu odsouzených, je velmi složité. Často se musí organizovat pouze individuální aktivity, což výrazně omezuje časový prostor pro aktivity s ostatními jedinci.

5.5. Učinit všechny kroky k tomu, aby byl odsouzeným s duševní poruchou zajištěn důstojný pobyt ve VOTS a bylo terapeuticky působeno k léčbě jejich onemocnění. Pakliže toho není věznice svými silami u konkrétních odsouzených schopna, zajistit jejich přemístění. Pakliže to není možné, podat návrh soudu na přerušení VTOS, případně návrh na upuštění od výkonu zbytku TOS.

Ad. 5.5. Pokud soud rozhodl, že odsouzený je schopen vykonávat trest odnětí ve standardních podmínkách, věznice musí postupovat v souladu s příslušnými předpisy. Je zarážející, že

někteří odsouzení nejdříve vykonají trest odnětí svobody a teprve poté jsou umístěni v detenčním ústavu. Domnívám se, že by se mělo jednat o opačnou praxi. Dále by měly být přehodnoceny případy, kdy pachatelé byli odsouzení k dlouholetým trestům odnětí svobody v době, kdy ještě detence nebyla. Věznice nemá takové jedince kde přemístit a žádný soudce nerozhodne o upuštění od výkonu zbytku trestu u odsouzeného s doživotním nebo výjimečným trestem. Mnozí odsouzení možnost léčby v době, kdy byli na svobodě, nevyužili a páchali trestnou činnost.

Vyjádření k ods. [REDAKCE] a [REDAKCE]:

Oba odsouzení byli zpočátku umístěni na oddělení, avšak vzhledem k tomu, že je nebylo možné zařadit do běžného kolektivu, vyvolávali konflikty a averzi u ostatních odsouzených, byli na doporučení psychologa umístěni odděleně.

Ods. [REDAKCE] neustále rozebíral elektrospotřebiče (vařič, mikrovlnnou troubu, lednici) a také do těchto elektrospotřebičů naléval vodu. S ohledem na jeho bezpečnost ostatních odsouzených i jeho samotného jej nebylo možné ponechat v oddělení. Psychiatr v žádném případě nedoporučuje umístit odsouzeného do kolektivu, byla by jen otázka času, kdy dojde k mimořádné události.

Ods. [REDAKCE] zprvu napadl několik fyzicky slabších odsouzených. Po medikaci, stanovené psychiatrem, byl jmenovaný dne 1. 4. 2015 umístěn zpět do oddělení SONO C. Téměř trvale však hrozí napadení jmenovaného dalšími odsouzenými, protože jmenovaný nemá základní hygienické návyky, potřebu je schopen vykonat kdekoli se mu zrovna zachce a exkrementy znečišťuje své okolí. V minulosti založil ve věznici požár.

5.6. Zajistit vyšší podíl volnočasových a terapeutických složek programu zacházení u osob trvale pracovní nezařaditelných tak, aby bylo zachováno jejich zdraví.

Ad. 5.6. U trvale pracovní nezařaditelných odsouzených je nabídka volnočasových a terapeutických aktivit poměrně široká. Zájem odsouzených o zapojení je poměrně velký. Vychovatelky-terapeutky, které jsou garantem při tvorbě a realizaci aktivit u těchto odsouzených samy zajišťují aktivity v následujícím rozsahu:

Mgr. [REDAKCE]

- pohybově-relaxační program – 2x týdně 1 hod, zapojeno 15 odsouzených, rozdělených do 2 skupin, někteří docházejí 1x týdně, někteří 2x týdně
- výtvarné techniky s užitím prvků arteterapie – 1x týdně, 1,5 hod, 7 odsouzených
- duševní hygiena – 2x týdně, 1 hodina, 2 skupiny, 9 odsouzených
- sebepoznání – 1x týdně, 1 hodina, 4 odsouzení
- základy španělštiny – 1x za 14 dní, 1,5 hod, 6 odsouzených
- základy angličtiny – 1x za 14 dní, 1,5 hod, 2 odsouzení
- individuální práce s odsouzenými – 1x týdně, 1 hod, nyní 4 odsouzení, docházejí samostatně, střídají se dle potřeby a aktuálního zdravotního stavu – určeno převážně pro ty, kteří kvůli svému zdravotnímu handicapu nemůžou docházet do jiné aktivity

Mgr. [REDAKCE]

- sociálně psychologický výcvik - 1x týdně, 1 hod, 4 odsouzení
- pohybově relaxační program, 1x týdně, 1 hod., 6 odsouzených
- artetechniky s využitím prvků arteterapie – 1x týdně, 1,5 hod., 3 odsouzení
- hry pro rozvoj představivosti a myšlení, 1x týdně, 1 hod., 5 odsouzených

Mimo uvedené vychovatelky terapeutky mají aktivity ve specializovaných odděleních i další odborní zaměstnanci – kmenoví vychovatelé, sociální pracovníci, psychologové, speciální pedagogové.

5.7. Činit všechny kroky k zajištění certifikovaného, či školního vzdělávání. Za minimální standard zacházení považují nabídku rekvalifikačních kurzů.

Ad. 5.7. Odsouzení jsou seznamováni se všemi doručenými nabídkami vzdělávání v krátkodobých kurzech nebo výučních oborech, pořádaných v jiných věznicích. Na nástěnkách ubytoven jsou vyvěšeny letáčky s nabídkami, vhodní odsouzení jsou oslovováni speciálními pedagogy.

5.8. Zajistit odsouzeným na výstupním oddělení během dne volný pohyb, vyjma uzamykání během osmihodinného doby ke spánku a uzamykání konkrétních odsouzených, jsou-li k tomu dány důvody.

Ad. 5.8. S ohledem na změnu profilace věznice bylo výstupní oddělení situováno do stávajících prostor. Vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o naváděcí trasu, je možnost volného pohybu po dobu 16 hodin vyloučena. Vzhledem ke specifickým podmínkám nelze ve zdejší věznici hovořit o výstupním oddělení v pravém slova smyslu, 2 cely jsou pouze vybaveny nábytkem jako cely výstupního oddělení. V průběhu roku je v těchto celách umístěno pouze několik málo jedinců, kteří s umístěním souhlasí a jsou s omezeným režimem srozuměni. Odsouzený má možnost požádat o navedení do oddělení, kde byl umístěn před zařazením do výstupního oddělení, což je zcela výjimečné.

5.9. Vytvořit na výstupním oddělení podmínky pro samostatnou přípravu stravy.

Ad. 5.9. Odsouzení umístění v celách výstupního oddělení mají k dispozici kuchyňku, která je vybavena pro samostatnou přípravu stravy. Kuchyňka je vybavena lednicí, mikrovlnou troubou, vařičem, rychlovarnou konvicí, nádobím, vařečkami, obracečkami, apod. Kuchyňka je tak k přípravě stravy poměrně dobře vybavena. Zájem o její využití je však ze strany zde umístěných odsouzených minimální.

5.10. Ukončit praxi, kdy komunikace vychovatel s odsouzeným probíhá přes katr.

Ad. 5.10. V případech, kdy odsouzení chtějí hovořit s vychovatelem, je toto prováděno v kanceláři, která bude navíc odhlučněna tak, aby byla zachována anonymita řešených záležitostí. „Přes katr“ jsou již řešeny pouze běžné organizační záležitosti.

5.11. Zajistit, aby sociální pracovníci pomáhali odsouzeným s vyřízením mimořádné okamžité pomoci, nebo za tímto účelem zprostředkovali kontakt na sociálního kurátora.

Ad. 5.11. Ve věznici jsou 2 sociální pracovníci, kteří zajišťují odsouzeným veškeré náležitosti, týkající se pobytu po propuštění, získání platných dokladů, kontaktů s kurátory, neziskovými organizacemi a dalšími institucemi. V případě, že odsouzený má zájem

o spolupráci se sociálními pracovníky, jsou tito schopni zajistit téměř veškeré jejich požadavky. Problém je v případě odsouzených, které zajímá jenom jak vysokou dostanou finanční hotovost od věznice na první dny pobytu na svobodě popř. co kde mohou po propuštění získat. Mnozí si s ubytováním nedělají starosti, tvrdí že mají ubytování zajištěno. Všem odsouzeným sociální pracovníci provádí v rámci aktualizace PZ před propuštěním do VISu zápis s uvedením, co bylo odsouzenému nabídnuto, co požaduje, zda má zázemí, práci apod. O tom, že sociální pracovníci jsou schopni zajistit ubytování během několika hodin potvrzuje případ z minulého měsíce, když soud upustil od výkonu zbytku trestu odnětí svobody odsouzenému - těžkému onkologickému pacientovi bez domova. Přes značné těžkosti bylo tomuto jedinci zajištěno umístění v odpovídajících podmínkách.

5.12. Vyjádřit se k otázce nastavení profilace Věznice Karviná s ohledem na výše uvedené.

Ad. 5.12. Věznice nerozhoduje o nastavení profilace. Věznice Karviná, jak již bylo zmíněno, je profilována jako věznice se zvýšenou ostrahou (původně se jednalo o vazební věznici) a její součástí jsou i dvě oddělení s dozorem. Umístění jiné skupiny odsouzených směrem do bytové zástavby města a s ohledem na současné kapacitní možnosti věznic by bylo problematické.

6.1. Zajistit odsouzeným prodej denních tiskovin.

Ad. 6.1. Odsouzení mají možnost objednat si denní tisk prostřednictvím České pošty.

7.1. Provádět důkladné osobní prohlídky pouze v individuálně odůvodněných případech a takovým způsobem, aby byla šetřena lidská důstojnost. Se zvláštním ohledem na zachování důstojnosti provádět důkladné osobní prohlídky osob se zdravotním postižením.

Ad. 7.1. Důkladné osobní prohlídky jsou ve Věznici Karviná prováděny v souladu s NGR č. 23/2014 o vězeňské službě a justiční stráží § 89 (Důkladná osobní prohlídka).

7.2. Ukončit praxi celodenního uzamčení odsouzených [REDAKCE] na cele a řešit jejich situaci ve smyslu výše formulovaného doporučení.

Ad. 7.2. Viz. vyjádření k odsouzeným (Ad. 5.5.)

8.1. Odsouzeným, kteří požádají o pohovor s ředitelem věznice, pohovor umožnit.

Ad. 8.1. Žádosti odsouzených o pohovor s ředitelem věznice provádí ředitel vždy osobně v zákonem stanovené lhůtě. V případě, že ředitel věznice není přítomen, služební zástupce ředitele zajde za odsouzeným a nechá ho vyjádřit, zda počká na návrat ředitele nebo záležitost vyřeší s ním. Veškeré pohovory jsou zaznamenány ve VISu, žádosti se stanoviskem jsou založeny v osobních spisech odsouzených. Kniha žádostí a stížností nemá žádnou vypovídající hodnotu, navíc ředitel věznice na základě žádosti odsouzených některé pohovory provádí bez přítomnosti vychovatele, takže nemá přehled, co vychovatel uvedl či neuvedl do zmiňované knihy. Tvzení odsouzených, že pohovor s ředitelem věznice není možný,

je zcestné a lživé. Mnohé věci odsouzení přímo řeší s ředitelem či služebním zástupcem ředitele při jejich kontrolách ve věznici. Mimo to ředitel věznice provádí aktivity se zástupci odsouzených z jednotlivých ubytoven a oddělení a nikdy taková připomínka nebyla předmětem jednání.